

ERDÉLYI GAZDA

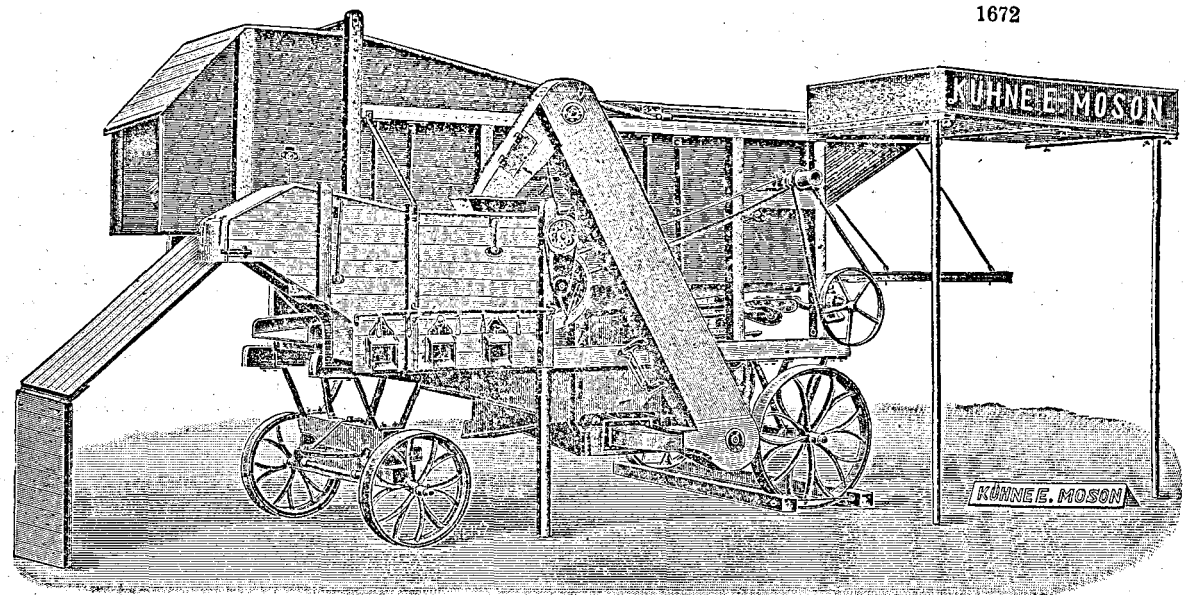
XXXIX. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1907. JULIUS 28.

30 SZÁM.

KOLOZSVÁRI KIR. ÜGYÉSZSÉG
1907. JUL. 28.

Járgányos cséplőkészleteket,

szeges rendszerű cséplőgépeket
Motorhajtásra,

— Gabonatisztító rostákat —

és
Váltva fordító ekéket,

Mosoni Drill

sorvetőgépeket elsőrendű kivitelben szállít

KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyár

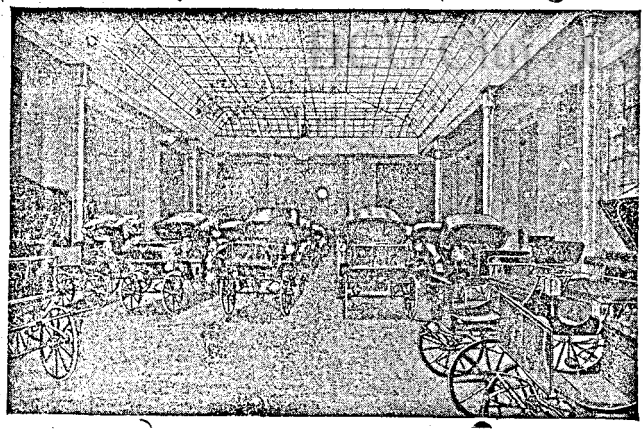
MOSONBAN.

A budapesti kovács és kocsigyártó ipartestület

védnöksége alatt álló kocsiarú csarnok szövetkezet,
mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja.

VII., Rákóczi-út 72.

Kocsiarúcsarnok

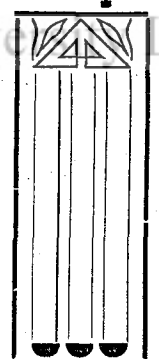

BUDAPEST,
VII., Rákóczi-út 72.

Magyarország legnagyobb kocsiraktára! Mindennemű új kocsik raktáron tartatnak.

Drössler Károly cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár

Budapest, VI., Váci-körút 59. Gyár: Pozsony.

Magánjárókat, Gőzmozgonyokat, Cséplőgépeket, úgy gőzmozgonyokhoz mint benzinlokomobilokhoz, Szalmakazalozókat, Gőzekéket, Vetőgépeket, Burgonyakiemelő gépeket és mindentéle egyéb gazdasági gépet szállít a legtokéletesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

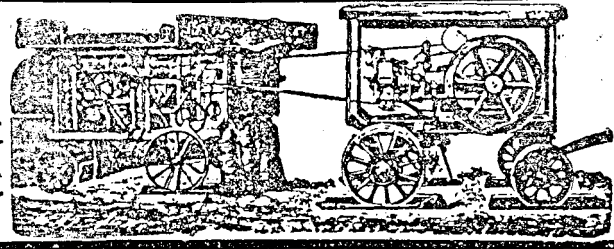

Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek. Képviselek jutányos feltételek mellett felvétetnek.

A legmegbízhatóbb és legegyszerűbb kezelésű

„GLÓRIA“

benzin-petrolin motorok és motor-cséplőkészletek gazdasági és ipari célokra.

KÁLLAY motorgyárában

Budapest, VI., Nagymező-utca 43
szerezhetők be jótállással legolcsóbb árban. 3-5 évi részletfizetésre. 1860

Tessék ezen szakértő cégtől árlapot kérni. — Használt gőzgépek cserébe vétetnek. —

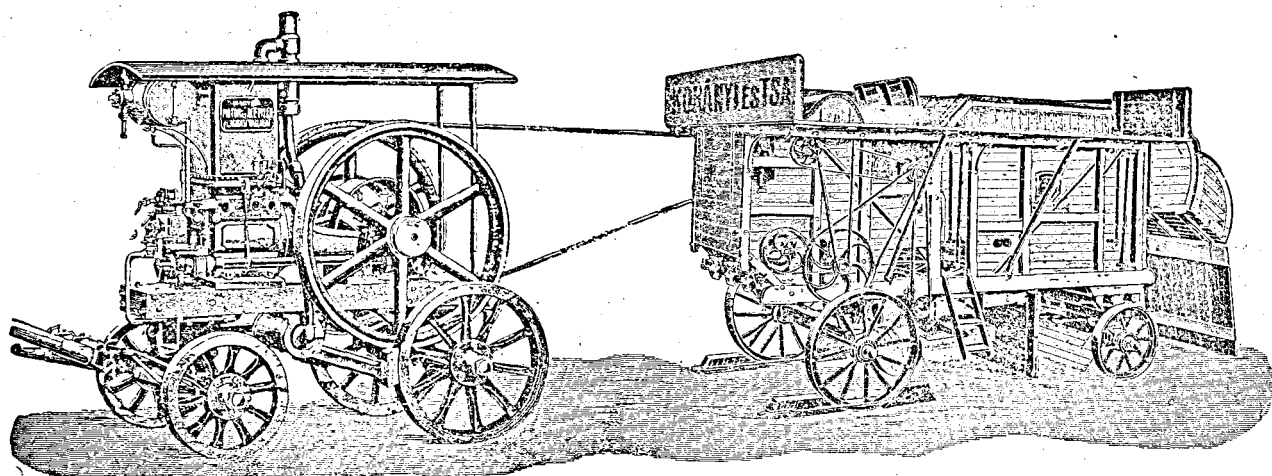
LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMIVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

Nemzetközi Motor Gyári Vállalat Budapest, VIII., Aggteleki-utca 21.

A legolcsóbb üzemű
Korányi-féle
Bensin, nyersolajmotorok
és cséplőkészletek.
Állandó legnagyobb gépkiallítás.
Legmesszebbmenő jótállás!
Kedvező fizetési feltételek.
Árjegyzék és költségvetés
ingyen!

Nyersolaj motornál a fogyasztás óránként és lóerőnként **1—2 fillér.**

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt

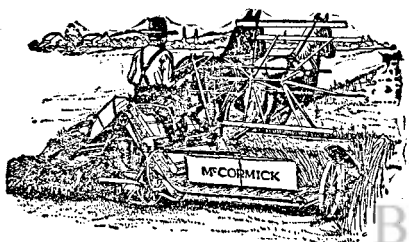
mag-
gabona-
burgonya-
faszén-
gyapju-

ZSÁK

kazal-
repcze-
behordási-
rostaalj-
waggon-

PONYVA

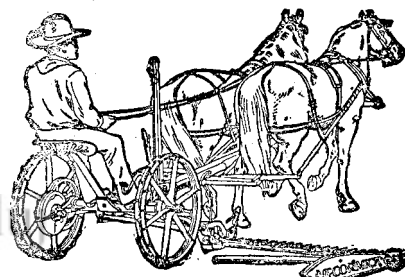
szőlőkötöző fonal kg.-ja 40 fill., csomagoló vászon kg.-ja 70 fill., kötelek, zsák-zsinegek, lópokróczok. „HUNGÁRIA” kettős kézi kévekötelek favéggel.
NAGEL ADOLF, zsák és ponyva-gyár és kölcsönintézet
Budapest, Arany János-u. 10. sz.
Sürgőnycim: NAGELA BUDAPEST. 1906 Vidéki telefon: 35—92.

Kéveköti-aratógép.

M^c. CORMICK
csikági aratógépgyár

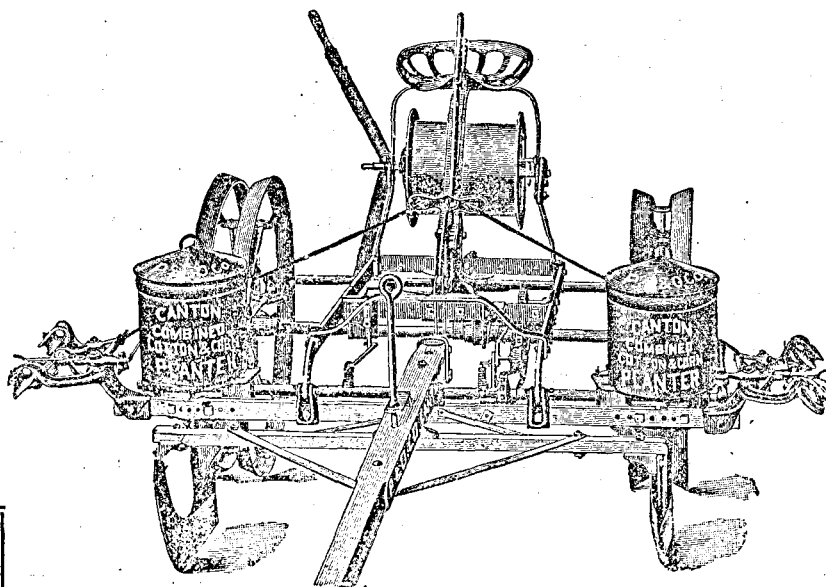
Magyarországi igazgatósága és főraktára:
Budapest, V., Alkotmány-u. 12.

„New 4” fűkaszalógép.

Különleges gépek:

- Kéveköti-aratógép
- Marokrakó aratógép
- Fűkaszalógép 1857
- Szénaforgatógép
- Szénagyűjtőgép
- „Ohio” tengeriszártépőgép
- Tengeri-morzsológép

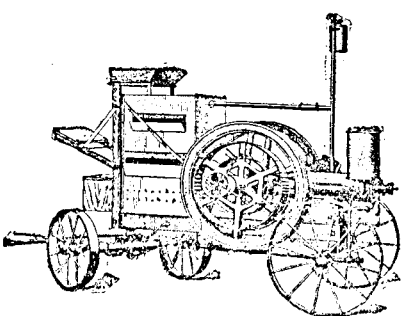
„Senior” tengeri-ültetőgép, a mely Herrmann-féle rendszerben autom. négyzetben ültet.

Eredeti amerikai benzín-motorok takarmánykamra és cséplőgép-hajtás számára.

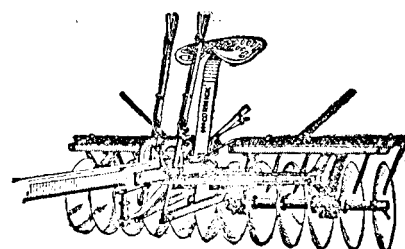
Részletes képes árjegyzéket díjmentesen küldünk.
Állandó gépkiallítás Budapesten

Különleges eszközök:

- Tárcsás borona, tarlóhántásra és vetőszántásra.
- Rugófogas borona, lazításra.
- Aczél-lókapu, tengeri- és burgonyakapálásra.
- 14 fogas cultivator.
- Istállótrágya-szórókocsi.

Benzin-Lokomobil.

Tárcsás borona.

Szuperfoszfát-műtrágyákat a legolcsóbb napi árakon szállít a

„KLOTILD” Első Magyar Vegyipar Részvénytársaság

BUDAPEST, V. Nádor-utca 4. sz.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
LŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDATISZTI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-U. 2. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A vetések állása és a mezőgazdaság állapota 1907. évi július hó 15-én.	415
A borászatban leggyakrabban használt derítőszerek. Dr. Ejury Lajos.	417
Alkalmas-e köztenyésztésre a friz juh? Kovácsy Béla	417
Kisebb szakközlemények.	
Új burgonya-aratógép. — A paradicsom rothadása. — A verebek irtása.	418
Irodalmi szemle:	
A szociálista igazgatások hatása a népéletre. — Havi utmutató az okszerű méhészetben.	418
Kormányintézkedések.	
Jó vetőmag a gazdáknak. — Felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyam. — Borgazdasági tanfolyam. — A borha isítás ellen. — Dinnyekiállítás Budapesten. — Szénkéreg. — Az állam ménvásárlása. — A földművelésügyi miniszter a ragadós állatbetegségekről.	419
Vegyes közlemények.	419
Értesítések.	

A vetések állása és a mezőgazdaság állapota 1907. évi július hó 15-én.

A m. kir. földművelésügyi miniszterhez a gazdasági tudósítótól beérkezett jelentések alapján.

A június hó végén észlelt abnormalis hőség július hó első két napjára is kiterjedt: a nagy forróságot és szárazságot ezután néhány napra csapadékos és hűvösebb idő váltotta fel, amelyet ismét néhány napra melegebb idő és 9-én vihar és eső követett, számos helyen jégesővel, amely tetemes kárt is okozott.

Az ezidei gazdasági évszak szeszélyes jellege tehát, nemhogy szűnt volna, hanem még fokozódott és valószínűnek látszik, hogy az abnormalis időszak jegyében indult esztendő jellegzetesen ilyen marad. Az ország minden részéről panaszok hallhatók és különösen sok a panasz a multkori aszály miatt, amely jelentékeny károkat okozott úgy a sík, mint a dombvidékek vetéseiben. Igaz viszont az is, hogy az aszály után következett bő csapadék a tikkadó és fonnyadó félben lévő kapásnövényekre, kerti, kereskedelmi- és takarmánynövényekre áldást is hozott, amennyiben különösen a kapásnövények újból felüdültek s azóta nagyobb részben szépen is fejlődnek. Kivételt képez az ország némely része, a hol az eső még mindig nem volt elegendő, — itt tehát folytatólag kívánatos volna a további csapadék, hogy legalább a késő terményekhez fűződő jobb remények megvalósulhassanak és részben mintegy kárpótolják azt a hiányt, amely a szalmás gabonaneműeknél az idén különösen sok helyen beállott. Ma már, — noha a próbacséplések eredménye még nem ismeretes, (az aratás t. i. folyik még) a gazdasági tudósítói jelentések alapján megállapítható, hogy az őszi gabona és különösen a buza várakozáson aluli termést adott; a remélnél rosszabbul sikerült a termés nemcsak a tömeges kiszántások okozta apadás következtében, hanem főleg a kedvezőtlen tavaszi fejlődés miatt is. És bár a kalász és szemképződés a fejlődés utolsó stádiumában örvendetes haladást mutatott, sőt már mindinkább az volt a vélemény, hogy legalább a jóminőségű mag részben kárpótolni fogja a mennyiségnél mutatkozó hiányt; midőn június hó utolsó és július hó 1-ső napjaiban bekövetkezett a nagy hőség, amely a reményeket

teljesen lelohasztotta. A hőséget megelőzőleg: néhány nap előtt a rozsda is megtámadta a szárazakat, sőt a kalászokat is és így az ország nagyon sok helyén a terméskilátások annyira megromlottak, hogy a gazdasági tudósítók nagy része próbacséplési eredmények ismerete nélkül is középben aluli termést jelentett.

A multkor közzétett jelentés jelezte ugyan már a hőség és rozsda okozta károsodásokat; azok nagysága felől az azonban tájékozást nem nyújthatott és most is a próbacséplések ismerete nélkül csak fenntartással jelezhető, hogy a rekkenő hőség csaknem annyit rontott az őszi és részben a tavaszi szalmás gabonafélén, mint amennyi javulás mutatkozott azt megelőzőleg a szemfejlődés körül.

Az Alföld nagy részén, de az ország más vidékén is szenvedett a vetés a hűtéstől, amelyet kétségtelenül fokozott a rozsda is, amely rég nem terjedt olyan rohamosan, mint az idén. Különösen a fekete rozsda lepte el a buza szárát, sőt a kalászát is és mert aratás közben július hó 9-én óriári vihar, sőt itt-ott jégeső érte a vetéseket és a keresztek a vihar több helyen szerte-széjjel szórta, károsodás folytatólag növekedett. Hogy a rozsda, üszög és a hűtés miatt az ezidei búza és rozs minőségileg a rendes középátlagon jóval alul marad, ez körülbelül befejezett ténynek tekinthető, mivel nagyon sok helyütt apró, töpörödött, könnyű szemű gabona termett. Kivételek lesznek, aminthogy vannak is, ahol termés minőségileg, sőt mennyiségileg is kiváló, végeredményében azonban az ezidei aratási eredmény országos átlagban számítva a gabonafélék összes hozamát, mégis jóval alul lesz a közepesen. A jelentés időszakában az ország nagy részére, — csaknem az egész Alföldre és az ország hegyi részére is kiterjedő vihar volt — amely esőt, részben azonban sok vidéken jégesőt is hozott.

A multkoriban jelzett ama területi változások figyelembe vételével, amelyek a gazdasági tudósítók becslései alapján előállottak, a valószínű bevetett, illetve most már nagyobbára learatott terület volt:

Buza	5.544,244 kat. hold
Rosz	1.818,118 „ „

— Jobb és —
megbízhatóbb
— magvakat —

nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —

33 év óta

Mauthner
Ödön

cs. és királyi udv. szállító
magkereskedésében

BUDAPESTEN
VII., Rottenbiller-u. 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kapható.

Árjegyzék kívánatra ingyen és
bérmentve. 1002

Terményeinket értékesítsük

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

utján.

Délvidéki gazdáink forduljanak
ezirányban a kötelékünkben mű-
ködő Délmagyarországi Mezőgaz-
dák Szövetkezetéhez Temesvár:

Losoncy-tér 8. szám.

Árpa . . . 1,937,600 kat. hold

Zab . . . 1,914,418 " "

Az őszi buza és tavaszi buza termés-kilátások Erdélyben mennyiségileg középen aluliak, minőségre nézve közepesek és jók. Rozsda és üszög itt is van.

A számonvehető országos terület — le-számítva a tél és tavasz folyamán előállott károsodásokat — őszi és tavaszi buzában 5,544,244 kat. hold, amely területen a gazdasági tudósítók jelentései alapján július hó 15-én kat. holdanként országos átlagban 5.77 q. vagyis országos főösszegben mintegy 32 millió q. buzatermés remélhető. A múlt évben termelt összesen 53.73 millió q.

Figyelembe véve az országos termés-átlagot, aránylag még jobban áll a termés, vagyis kat. holdanként 5.77 q és azon felüli termés várható Erdélyben: Beszterce-Naszód (5.80), Csik (6.21), Hunyad (5.89), Kisküküllő (6.29), Szeben (6.73) és Udvarhely (6.23) vármegyékben.

Kat. holdanként 5—5.77 q termésre van kilátás: Alsó-Fehér (5.44), Fogaras (5.63), Nagyküküllő (5.69) és Szolnok-Doboka (5.40)

Végül kat. holdanként 5 q-n aluli termést várnak Brassó (4.64), Háromszék (3.66), Kolozs (4.61), Maros-Torda (4.96) és Torda-Aranyos (4.45) vármegyékben.

Az őszi rozs és kétszeres, valamint a tavaszi rozs termés-kilátásai nálunk: mennyiségileg kielégítő, mennyiségileg is közepes.

Az őszi árpa aratása és részben cséplése befejeztetett. A termés nagyobbára közepes, úgy mennyiségileg, mint minőségileg. A tavaszi árpatermés kilátásokat a hőség és az ezután következő viharos és esős időjárás helyenként meghárosította. A késői szem fejlődésére az időjárás most kedvező. Az Alföldön, ahol a szorult szemű nem tartozik a ritkaságok közé, többnyire sárgás színű. A domb és hegyi vidékeken most érik, jobb termést ígér. Az erdélyi vármegyékben kielégítően fejlődik, itt-ott az üszög és rozsda ellepte.

Az árpa területe az őszi kalászosok egy részének kiszántása következtében, amint ezt a gazdasági tudósítók jelentették, növekedett, úgy hogy a bevetett és részben most már learatott terület 1,937,600 kat. holdra becsülhető. A július hó 15-én várható kat. holdankénti országos átlagban feltételezve, hogy az eddigi becslés a próbacseplés eredményeinek is megfelel 6.54 q, az összes valószínű termés lenne tehát 12.68 millió q. A múlt évben termelt 15.18 millió q.

A zabvetések fejlődése helyenként megfelelő, néhol azonban hiányos, sőt itt-ott eléggé kedvezőtlen volt. A hőség, vihar, élősdiék és rovarok elég sok kárt okoztak ebben is.

Az erdélyi vármegyékben meglehetősen megjavult, az utóbbi esőre szépen tömötten kihányta zászlóját, kielégítő termést ígér.

A zabvetések területe is hasonlóan az

árpához növekedett, az őszi vetések területének csökkenése következtében. A bevetett összes zabterület lesz tehát 1,914,418 kat. hold. A július hó 15-én várható országos termés-hozam kat. holdanként 5.75 q-ra becsültek, vagyis a remélhető összes termés feltételezi, hogy a próbacseplés itt is igazolja az eddigi becslést 11 millió q. A múlt évben termelt összesen 12.73 millió q.

A tengeri mely az előző szárazság következtében helyenként már visszamaradt, az utóbbi esőre felüdült. Mivel azonban az esőt sok helyütt vihar és jégverés is kísérte, szörványosan jelentékeny károk is vannak, sőt néhol a vetések tönkre is mentek.

Ahol a vetések elegendő csapadékot kaptak, kifogástalanul fejlődnek, a korábban vetett tengeri, többnyire már elvirágozott és szépen növeszti csöveit. A késői vetéseket az előző szárazság több helyütt megviselte, visszamaradtak s alig kezd még mutatkozni cimerük, úgy ezek, mint a korai vetések fejlődésükhöz újból esőt kívánnak, amelyek mielőbbi bekövetkezése esetére jó termésre is lehet számítani. A csemege tengerit piacra viszik.

A burgonya fejlődését az ország több vidékén bekövetkezett esőzés előmozdította. Helyenként azonban az imitt-amott hervadásnak indult korai fajtán már nem javíthatott s ennek termése főleg a Tisza-Maros szögén néhol gyenge maradt. A késői fajták üde zöldek, elég erősek és virágozni kezdenek, de további kedvező fejlődésükhöz szintén esőt kívánnak. A korai burgonyát szedegetik és piacra viszik.

A kerti veteményeket a szárazság okozta visszamaradásukat a beállott esőzések következtében többnyire helyrehozhatták, de még esőt kívánnak. Fejlődésük rovar okozta károsodásoktól eltekintve, általában kielégítő. A korai termények piacra vitetnek.

A bab az előző szárazság következtében néhol már sárgulni és fonyadni kezdett s az esőre nem sokat javulhatott. Csak közepes termést ad. A még üde zöld vetések azonban jól gyarapodnak és közepesnél is jobb termést ígérnek. Néhol jégeső okozott nagy kárt.

Egyéb hüvelyesek kielégítően gyaravodtak, bár az előző szárazságtól néhol gyengék. Érne kezdenek, de a szemképződésre további esőt kívánnak.

A káposzta jól megeredt, palántái az esőtől szépen fejlődnek s néhol már borulni kezdenek. Az eső azonban csak kevés helyütt volt elegendő; további kedvező fejlődés csak újabb esőre várható. Másodszor kapálják. A földi bolha és hernyók sok felé rongálják.

A komló az előző szárazság következtében nem hajtott olyan sok és erős oldalágat, mint várható volt. Többnyire közepes vagy jó közepes termést ígér. A korai komló elvirágozott és gyenge eredménnyel szedik.

A kender és lenvetések állása eléggé sűrű, tömör, de néhol, főleg a len szára nem ele-

gendő magas. A lent nyúni kezdik, a kender részint virágozik, részint már elvirágozott.

A cukorrépa és takarmányrépa az esőzés következtében ismét biztatón fejlődnek, de igen sok helyütt még esőt kívánnak, hogy az előző szárazságozta visszamaradást helyre pótolják. Különösen a késői vetések kívánják az esőt, amelyek a Duna jobbpartjának némely vidékén a szárazság és hőségtől sokat szenvedtek. A korábbi vetések az esőtől felüdültek, dús levélzettel a talajt egészen beárnyékolják és bár helyenként gyérek s a gyom is lábra kapott a sorok közt, jó termést ígérnek. A levéltetű, a hernyók és csimasz a vetéseket több helyütt még mindig károsítják. A művelés munkáit bevégezték, helyenként azonban az erősebben mutatkozó gyom újabb kapálást tett szükségessé.

A mesterséges takarmányok. A lóhere és lucerna második és harmadik termését kaszálják. Csak ott adott az első vágásnál jobb termést, ahol elegendő esőt kapott. A Duna jobbpartja és Tisza-Maros szögén az eredmény tulnyomólag gyenge maradt. A zabos búköt többnyire kielégítő eredménnyel betakarították. A csalamádé jól fejlődik, az esőre ismét felüdül. Itt-ott kaszálják. A muhar fejlődésére is jó hatással volt az eső bár néhol már későn jött. Kaszálni kezdik.

A rét anyaszéna termését egyre-másra közepes eredménnyel betakarították. A sarju fejlődését az előző száraz időjárás akadályozta, utóbb azonban a bő csapadék kedvező hatással volt növéseire.

A legelő fűnövését az eső helyenként felüdítette, de többnyire már nem sokat javíthatott, mivel az előző száraz meleg időjárás következtében sok helyütt csaknem kopárrá lett.

A szőlő további fejlődésének az előfordult esőzés kedvezett, mivel azonban többnyire vihar és jégeső kísérte egyrészt a permetezés lemosása által, másrészt a jégveréssel sok kárt is okozott több helyütt a virágzaskor járt eső következtében lazák a fűrtök. A peronospora néhol aggodalmas mértékben mutatkozik. A bogyók fejlődéséhez további eső kívánatos. Kapálás, kötözés és ismételt permetezés folyik. A szőlő kis részben jól, nagyobb részben közepesen vagy közepesen alul áll.

A gyümölcsfák többnyire gyenge termését a viharos időjárás és jégeső sok helyütt csökkentette. A hernyók által okozott kár miatt sem szüntek meg a panaszok. A gyümölcstermés általában gyenge. Alma öt járásban jó, 80 járásban közepszerű, másutt rossz. Körte 45 járásban közepszerű, a többiben gyenge és rossz. Szilva 60 járásban közepszerű, a többiben gyenge és rossz. Dió az ország fele részében közepszerű, 20 járásban jó, a többiben rossz. Barack mindenütt közepesen alul áll. Őszi barack közepes, sőt néhol jó; cseresznye jó volt, meggy középtermést adott. A dinnye általában jó termést ígér.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálós ingek és kabátok.

Férfi és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

A borászatban leggyakrabban használt derítőszer.

Egészséges, hibátlan borok, ha hosszú ideig állnak, önmaguktól is megtisztulnak, de a tisztulás még a legjobb viszonyok mellett is oly sok időbe kerül, hogy azt alig lehet bevárni s ez által a bor értékesítése akadályoztatik.

A bor gyors tisztulását derítőszerrel szokás siettetni, ezek ugyanis a bor zavarosodását előidéző anyagokat eltávolítják. A derítőszerrel megtisztított bor átlátszó, izlése- sen tükröző s mint ilyen könnyen és jól értékesíthető a kereskedelemben.

A különböző derítőszerrel már régen, tapasztalati uton fedezték fel, a modern tudományos venologia csupán a derítőszer hatását, alkalmazási módjukat állapította meg. A rativnalis borkezelés tehát legnagyobb részben a régóta használt derítőszerre szorítkozik s ezekkel mondhatjuk, hogy teljesen ki is jön.

A borászatban használt derítőszerrel valamennyien oly módon hatnak, hogy azok a legfinomabb eloszlásban a borral bensőleg keverednek, melyben azok vagy oldhatatlanok, vagy pedig oldhatatlan vegyületekké alakulnak és a leülepedésnél a borban levő zavarodást okozó anyagokat körülburkolják, magukhoz vonzák és a fenékre magukkal rántják.

A használatban levő derítőszerrel hatásuk szerint feloszthatjuk 1. olyanokra, melyek tisztán mechanikailag hatnak és további hatásuk a bor egyes alkotórészeire nincsen; 2. olyanokra, melyeknek hatása vegyi és mechanikai, ezek a bor egyes alkotórészeivel össze- lépnek, azokkal oldhatatlan vegyületeket képezve, finom pelyhek alakjában kiválnak, miközben a zavarodást okozó anyagokat körülburkolják, s a kívánt derítőhatásukat kifejtik.

Hogy a derítőhatás tökéletes és gyors legyen, szükséges, hogy a derítőszer vagy az általa képezett vegyület fajsúlya nagyobb legyen a derítendő bor fajsúlyánál.

A vegyileg-mechanikailag ható derítőszer-ekhez tartoznak a *nyálkát-adó anyagok*, minők a vizahólyag, gelatin, a friss valamint a szárított tojásfehérje és a tiszta kazein. Továbbá ezen csoportba tartoznak még a *vér* és a *tej*, melyek néha szintén használatnak, használatuk azonban később felsorolandó okoknál fogva mellőzendő.

A nyálkás derítőszerrel hatása azon alapszik, hogy ezeknek oldata a borban levő csersavval oldhatatlan vegyületet képez, mely a leülepedésnél a bort megtisztítja.

A fehérjetartalmu derítőanyagoknál (tojásfehérje, vér és tejnél) fontos szerepe van a bor alkohol és savtartalmának is, amennyiben ezek a fehérjenemű anyagok kiválását illetőleg oldhatatlanságát idézik elő; a tiszta casein oldatánál ugyanezen eset áll fenn.

A vegyileg ható derítőszerrel tartoznak a *csersavtartalmu* anyagok; ilyenek a tiszta *tannin* vagy *csersav*, a *szőlőmaghivonat*, a *catechin*, mely utóbbit főleg Franciaországban a vörösborkor derítésére használják.

A csersavtartalmu anyagok oly módon hatnak, hogy a borban levő fehérje és protein- anyagokat oldhatatlanná teszik, melyek aztán a leülepedésnél a bort megtisztítják.

Csersavtartalmu derítőszerrel használnak akkor is, amidőn valamely borban nincsen elegendő csersav arra, hogy a derítésre használt nyálkás anyagok kiválhassanak.

Tisztán mechanikailag ható derítőszer-ek a következők: *spanyolföld (tierra de vino)*, a *kaolin*, *papírospép*, *cellulose*, *asbestpor*.

Az itt felsorolt derítőszerrel minden fajta bor derítésére alkalmasak: a biztos eredmény vagyis a jó hatás a derítőszer helye elkészítésétől és okszerű alkalmazásától függ.

Vannak forgalomban derítőszerrel külön- böző titkos elnevezések alatt, melyeknek természet és összetétele kevésbé ismeretes, miért is ezeknek használatától tartózkodnunk kell. A titkos derítőszerrel néha nem mások, mint a használatban levők, melyekhez sok- szor még valami idegen anyagot tesznek, hangzatos névvel ellátják s magas áron a kereskedelemben hozzák. Gyakran tartalmaznak azonban a titkoszerek olyan anyagokat is, melyek az egészségre ártalmasak, a borban feloldódnak s annak idegen ízt és szagot köl- csönöznek, miért is ilyen szereknek a forga- lombba hozatalát tiltja a törvény. Ajánlatos tehát, hogy mindig csak olyan derítőszerrel használjunk, melyeknek hatását és összetéte- lét ismerjük.

Az ismert és gyakran használt derítőszer-ek között is vannak olyanok (*vér* és *tej*) melyek mellőzendők; ezek ugyanis könnyen helyettesíthetők olyanokkal, melyeknek derítő- hatása azokéval egyenlő s e mellett káros hatásuk nincsen.

Ezelőtt a tejet derítőszerrel a vörös — és barnatörésű fehér — boroknál alkalmazták, az ilyen borokra a tejnek nemcsak derítőhatása van, hanem a borból a barna festőanyagot is eltávolítja.

A tej derítőhatása főleg azon alapszik, hogy a friss, lefőlözött tej caseinja (sajanyag) a borban levő savak hatására megolvad, oldhatatlanná lesz, s mint ilyen finom eloszlás- ban kiválik, s ülepedés közben a bort meg- tisztítja.

A tej azonban a caseinen kívül más al- katrészeket is tartalmaz, melyek nem oldha- tatlanok, tehát nem is válhatnak ki mint casein, hanem a borban maradnak; ilyen anyag pl. a tejcukor. Ha a tej, melyet deri- téssre használunk, nem egészen friss, akkor tejsavat, vajsavat és ezeknek a bacteriumait is tartalmazza, melyek a borba jutva, könnyen különböző borbetegségeket idéznek elő.

Mindazonáltal a tejet derítőszerrel sok esetben használhatjuk, csak hogy ekkor a caseint friss tejből, jól oldható formában tisztán kell előállítani. Ilyen alakban a casein a ke- reskedésben is kapható s ez éppen úgy haszná- landó, mint a friss tej.

Hasonló okokból a friss, valamint a szá- ritott vér sem ajánlható derítőszerül. A marha- vér derítőhatása annak véréfehérje és fibrin tartalmán alapszik, melyek a borban nem oldódnak, hanem abból kiválnak. A vér azon- ban mégis tartalmaz sókat és egyéb anya- gokat, melyek a borban oldva maradnak. Ezenkívül, ha a vér csak rövid ideig is áll, különböző mikroorganizmusokat és bakteriu- mokat tartalmazhat, melyek a bornak csak hátrányára válnak.

A vérről való derítés többnyire csak bi- zonyos nehéz déli és likör boroknál jön alkal- mazásba, mert ezen boroknál a magas alko- holtartalomnál fogva a hátrányos mellékhatá- soktól nem kell tartani; de ilyen boroknál is jól helyettesítjük a vért spanyolfölddel, vagy pedig tojásfehérjével.

Az említett derítőszerrel minden bornál

minden esetben nem alkalmazhatjuk; a derítőszer mindig a bor természete szerint kell megválasztani s azt használjuk, a melyik cél- szerűbb és adott esetben hatásosabb.

A nyálkás derítőanyagok (vizahólyag, ge- latin) használata a borban mindig bizonyos mennyiségű csersavat tételez fel, mert ezen derítőszerrel csakis csersav jelenlétében vál- nak le.

A csersavas bor derítés után csersavban mindig szegényebb lesz s így íze is szeli- debbé válik.

A csersavban gazdag borokra a viza- hólyaggal, még inkább a gelatinnal való deri- téss nemcsak tisztítólag hat, hanem egyuttal annak ízét és minőségét is javítja.

Az olyan bor, mely a természettől fogva csersavban szegény, vagy a melyből a cser- sav ismételt derítéssel eltávolított, nyálkás anyaggal nem deríthető, a megtisztulás bizony- talan, mert a derítőszer a csekély csersav- tartalom mellett nem, vagy legfeljebb csak részben válik le. Ilyen esetben a borhoz deri- téss előtt tannint kell adni.

Az olyan borokhoz, melyek sok fehérjét és proteinanyagot tartalmaznak és e miatt nehezen illetőleg rosszul tisztulnak, tannint vagy csersavtartalmu anyagot adunk.

Extarctban és cukorban dús boroknál a legtöbb derítőszer csak nehezen ülepedik le s azért az ilyen boroknál legjobb derítőszer a spanyolföld, bizonyos esetekben pedig a fehérje.

A borderítés jó eredménye a helyes ki- viteltől függ. Különösen arra kell ügyelni, hogy a derítéskor a bor ne legyen erjedésben és ne legyen kitéve hőmérsékletváltozásnak, mert ily esetekben a kiváltott derítőszer leülepedése akadályoztatik.

Nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy a derítőszer tökéletes leülepedéséhez bizonyos idő kívánatik, hagyjuk tehát a derített bort a megtisztulásig nyugodtan állni, de a teljes ülepedés, azaz megtisztulás után a bort fejt- sük át más hordóba.

Minden bort a derítés előtt annyira kell iskoláznai, hogy az utojsó fejtésnél tiszta ma- radjon.

Dacára annak, hogy a borderítés régóta ismert bormanipulatio, mégis keresztülvitelé- nél annyi hibát követnek el, hogy a legkelle- metlenebb bajokat idézik általa elő.

Dr. Ejury Lajos

Alkalmas-e köztenyésztésre a friz juh?

Az OMGE. állattenyésztési szakosztálya a közelmúltban tudvalevőleg kimondotta, hogy a friz juhot nem kívánja köztenyésztési cé- lokra használni s továbbra is alkalmasabbnak tartja erre a célra a beltenyésztésig megjaví- tott racka juhot alkalmazni.

Rendkívüli elfoglaltságom miatt a szak- osztály értekezletén nem lehettem jelen, kö- telezőgémnek tartom tehát ez ügyre vonat- kozó nézetemet e helyen nyilvánítani, mert több mint 20 évig foglalkoztam a friz juh tenyésztésével s ennek következtében méltán tarthatom magam illetékesnek arra, hogy e kérdéshez hozzászóljak.

Hogy a friz juh mennyiben alkalmas köztenyésztési célokra és mennyiben nem, arra nem is annyira jövedelmezősége, mint

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országszerte első helyen elismert kítűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták“ és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 18-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménnytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíves- kedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménnytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. — Sürögöncim: Kalmár-rostagyár.

inkább edzettsége s meghonosultsága lehet mérvadó.

Ugy hiszem, hogy aki csak valamennyire ösméri a friz juhót, aki figyelemmel kísérte azon közleményeket, melyek e lapok hasábjain erre vonatkozólag megjelentek, az egy pillanattal sem kételkedik abban, hogy a friz juh jövedelmezősége legalább kétszerte nagyobb, mint a rackáé.

Nem akarom a t. olvasót azzal terhelni, hogy részletekben elmondjam, mennyivel több gyapjút, tejet ad stb., amely dolgok amugy is több ízben el lettek e lapok hasábjain mondva, hanem egyszerűen idézem Bölönyi Dénesnek a friz juhról írt könyvéből a 162., 163., 164. lapokban foglalt jövedelmezőségi számadás végadatait, amelyek szerint 170 darabból álló friz anyafalka egyedei 35'44 K., ugyanolyan nagy racka anyafalka egyedei 10'43 K.-t, ugyanolyan nagy cigája anyafalka egyedei 9'15 koronát jövedelmeztek tisztán. Igaz ugyan, hogy ezen jövedelem számításnál a friz bárányokat ugyanolyan árban számítja Bölönyi, mint ahogy azokat a kassai gazdasági akadémia eladja, vagyis 30—35 koronájával, ellenben a racka bárányokat csak 8—10 koronájával, de viszont az állattökekamat is nagyobb a frizeknél évente 1200 koronával, a takarmányozási költségek pedig 766'25 koronával, mint a rackáknál. Magyarozza ez árkülönbséget különben a súlybeli különbség is, mert míg a 8 hetes tisztavérű friz bárányok a folyó évben 22 kg.-ot nyomtak Bernolák Károly szepesharaszti birtokán, addig az ugyanolyan koru racka bárányok 9'6 kgt. Lehetetlenség tehát egy árban számítani e két fajta bárányait, mert az esetben is, ha a friz bárányok mézszárszéki uton értékesítették, legalább kétszer annyit érnek, mint a rackák.

Féleslegesnek tartom tehát a tisztavérű frizek nagyobb jövedelmezőségét bizonyítani, tudtommal azt mindenki elismeri. Foglalkozunk inkább edzettségével s keresztezési termékeivel.

A friz juh tenger melléki lapály juh. Kedvezőbb legeltetési viszonyokhoz, kevésbé szélsőséges, párateltebb levegőhöz van szokva. Nem is kívánja senki, hogy eredeti friz juhokat hozzunk az Északi-tenger partjairól magyarországi köztenyésztési célokra, mert ezek tényleg nehezen honosulnak. A kassai nyáj azonban ma már — sőt másfél évtized óta — teljesen meg van honosulva, ami azt bizonyítja, hogy azok, akik diszkredáltak e juh honosulási képességét, nem bírtak kellő türelemmel s az első balsiker után világga kürtölték, hogy e juh nem képes meghonosulni viszonyaink között. Pedig arról a juhról, amely Kassán 10 évi átlagban anyánként 1'66 bárányt szült, amelynek szaporasága a jelzett idő alatt 1'37-ről 1'82-re emelkedett, amelynél a meddőség csupán 1—2%, amelyek bárányainál leelléstől elválasztásig a jelzett idő alatt az elhullás 4'7%-nál nem volt nagyobb s amelynél az elhullási százalék, a bárányokat is beleértve, 1885-től 1905-ig 12'9%-ról 6'0%-ra apadt, nem lehet azt mondani, hogy nincs meghonosulva. Hasonló elhullási százalékokat találunk a rackanyájában is, holott ha a frizeknél valamivel nagyobb volna is az elhullás, mint a rackáknál, azon sem lehetne legkevésbé sem csodálkozni, mert hiszen 1905-ben a kassai friz anyák 1'8 bárányt szültek, tehát olyan szaporaságot értek el, aminőt semmiféle juh a világon meg sem közelít. Tudvalevő dolog, hogy a bárányok között mindig nagyobb az elhullás, mint a kifejlődötteknél.

Ezen adatokkal szemben bizonyára sokan azt hiszik, hogy a kassai frizek üvegházi növények. Legkevésbé sem. Amig csak vékony hóréteg takarja a földet, épp úgy legjőre járnak s hó alól szedik ki táplálékukat, akár a rackák. Istállójuk is meglehetősen primitív, melynek széles, kétszárnyu ajtaja télen sincs soha becsukva. Tartásuknál csupán az a különbség, hogy a vemhes és szop-

tatos anyák, úgy nemkülönböztetve a bárányok valamivel jobban tartatnak, de nem azért, mert minden lelkiismeretes gazda, ha tenyészállatokat nevel és magasabb áron ad el, azokat jobban is tartja, hogy a vevő pénzeért kellő ellenértéket kapjon. Nyugodt lélekkel mondhatom, hogy akár a kassai, akár más magyarországi olyan friz tenyészetből vásárol bárki is tenyészanyagot, mely legalább 3—4 generáción át hazánkban tenyésztetett, abszolúte nem lesz oka a vételt megbánni, a honosulás nehézségeivel küzdeni nem fog. Természetesen, hogy olyan legelőn, amelyen legelni való abszolúte nincsen, a meghonosított friz is elpusztul, de a racka is. Az is bizonyos, hogy jobb legelőn jobb tartás és ápolás mellett gyapja, tejhozama, szaporasága, fejlődésének gyorsasága nagyobb lesz a friznél épp úgy, mint a rackánál is.

Ha tehát a tisztavérű friz juhok halandósága, edzettsége ellen nem lehet kifogást tenni, akkor még kevésbé lehet a friz-racka keresztezés ellen ily irányú kifogásokat tenni, mert hiszen a rackával a szilárdság, edzettség, igénytelenség maximuma vitetett bele a frizbe. Pedig a friz-racka keresztezés testsúly, gyapjuminőség és mennyiség, tejmennyiség tekintetében keveset enged a tisztavérű friznek.

Bernolák dr.-nál — a régebbi kassai és más kísérletek bőven és több ízben lévén ismertetve a Köztelekben, azokra nem is hivatkozok — a folyó tavasszal a 8 hetes friz-racka bárányok 15 kg.-ot, az ugyanilyen koru rackák 9 kg.-ot nyomtak. Az egy éves racka 23, az ugyanilyen koru friz-racka keresztezés 33 kg.-ot nyomott. A friz-rackákról nyírt 2'64 kg.-ot, a rackákról 0'81 kg. gyapjút, ezt 180, amazt 200 koronáért adta el q.-ként 1905-ben. A kifejlett és kifejt rackákat 12—14 koronáért adja el ősszel, ellenben a keresztezetteket 40 koronáért adta darabonként 1906. őszén.

Mіндеzen rövidesen odavetett, de az eddig közölt összes adatok is kétségen kívül bizonyítják, hogy még a friz-racka keresztezés is sokkalta értékesebb, jövedelmezőbb juh a rackánál, hogy a friz juh kétségen kívül legjobb javító anyaga a rackának. S mégis elzáratik a tér előle azáltal, hogy köztenyésztésre való használata meg nem engedtetik.

Nem vonom kétségbe, hogy a racka juhót is meg lehet beltenyésztéssel javítani. E különben igen becses juhót helyes tenyészanyagmegválasztással jobb tejlővé, valamivel tömegesebb testűvé lehetne tenni. Kérdem azonban, hol van az a gazdaság az országban, a hol a racka juh javításával rendszeresen foglalkoznak, a hol ezen a téren már számottevő eredményeket is tudnak felmutatni, a honnét azután az ilyen megjavított anyagot tényleg a köztenyésztés rendelkezésére bocsátják. Én legalább nem igen ösmerek ilyen gazdaságot. De tegyük fel, hogy az állattenyésztési szakosztály határozata folytán rövidesen több gazdaság is hozzá fog a racka javításához. Mikor fognak azonban ezek a gazdaságok számottevő eredményt felmutathatni, olyant, a minő a friz juhnál már megvan? A ki egy kissé járatos az állattenyésztés titkaiban, azt tudni fogja, hogy ehhez legalább 20 generáció szükséges, oly hosszú idő tehát, a mely alatt a friz juh felhasználásával egész ország részre kiható eredmények volnának elérhetők.

Jól van, koncedáljuk azt, hogy az állattenyésztési szakosztálynak van igaza, hogy nem volna tanácsos a tisztavérű frizekkel neki menni a hegyi legelőknél élő rackáknak. De hogy miért ne volna tanácsos a rackánál még mind sokkalta jobb friz-racka kossal megkezdeni a köztenyésztést, azt már csakugyan nem tudom belátni.

Az, hogy nincs elegendő friz erre a célra jelenleg az országban, nem indok. Addig nyújtózkodunk, amig a paplan ér, annyit osztunk ki köztenyésztésre, amennyi van. Bizonyos azonban, hogy ha az idén megkezdődök

a friz kosókat kiosztani, két év múlva annyi lenne, amennyi kell, mert es esetben a ménesbirtokok egyik-másika, avagy más gazdaságok sem zárkoznának el a friz juh nagybani tenyésztésétől.

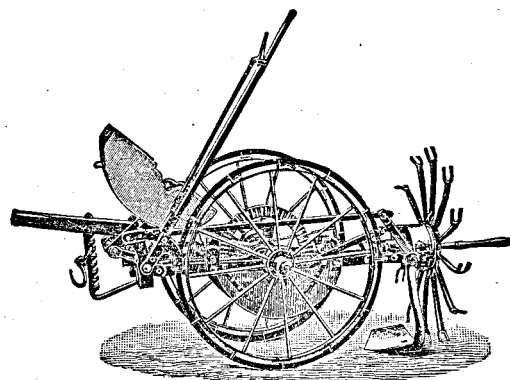
Annyi bizonyos, hogy a friz juh utat tör magának mindenütt ott, ahol fejő jubászatok vannak, bármily ellenzői legyenek is.

(K-k.)

Kovácsy Béla.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ Uj burgonya-aratógép. Egy kézi-emeltyű állítása által a gép munkába állítódik vagy üzemen kívül helyeződik és pedig 3 egymásra következő momentumban: legelőbb a csapókerék forgómozgásba hozatik, azután az ásó a munkához leeresztetik és végül az utóbbi a megkívántató mélységre beállítatik; és megfordítva. Azáltal, hogy a csapókerék legelőbb hozatik mozgásba, könnyebb a gép megindítása és tökéletesebb a gép munkája a barázda végén való kiemeléskor. A mélyjárat munkaközben is megváltoztatható.

A gép egy ruddal van ellátva, miáltal a vezetése sokkal könnyebb és biztosabb, ugyaannyira, hogy a gép oldalos helyeken is használható. A kovácsoltvas szállító-kerekek, melyeknek nyomtávolsága 58—78 cm. állítható, takarékos olajkonésre berendezett agyakkal vannak ellátva. A levehető szállítóabroncsok normális talajviszonyok mellett munkaközben is a kereken hagyhatók és csakis nagyon nedves talajban veendőek le. A gép legfontosabb részei kovácsolt vasból és kovácsolható öntvényből vannak előállítva, ami a gépet nagyon tartóssá teszi. Beszerezhető: Umrath és Társa cégtől, Budapestben.

+ A paradicsom rothadása. A paradicsom eme betegsége ellen, mely a gyümölcsöket támadja meg s azokat élvezhetetlenné, hasznavehetetlenné teszi, védekezni kell. Ez abból áll, hogy a betegség kezdetén azonnal szedjük le a hibás terméseket és félreeső helyen ássuk el. Az ültetéskor ügyeljünk, hogy a plánták ne kerüljenek sűrűen egymás mellé és a később fejlődő honaljajtások mindig levágassanak. Magvetéshez pedig olyan paradicsomnak magvát kell venni, mit a gyümölcsrothadás nem támadott meg s így ellentállóbb a betegséggel szemben.

+ A verebek irtására az Ill. lw. Ztg. azt ajánlja, hogy búzát áztassunk pálinkába és azt kora reggel szórjuk ki olyan helyre, hol a verebek kárt tesznek. A kiszórt búzát a verebek csakhamar föleszik és megrészegetve a földön hanykolódnak. Az említett lap szerint ilyen módon több ezer verebet is össze lehet fogni.

IRODALMI SZEMLE.

A szociálista izgatások hatása a népeletre. Buday Barna J. M. G. E. titkár mely gondolkodással és erős megfigyeléssel készített előadása, melyet a Gazdaszövetség szociális kurzusain tartott a magyar falusi népnek a szociálizmus következtében tapasztalható átalakulásáról, a Gazda Szövetség kiadásában külön füzetben is megjelent. Buday nagy közvetlenséggel festi a falusi népeletet, mely a szociálista agitátorok munkája révén

elvesztette régi hagyományait; leírja az új falusi életet, melyben a szegény földmivelő anyagilag és erkölcsileg áldoz az elégedetlenséget hirdető új tannak. Az agrárszociális kérdés egyik részlete van előttünk a füzetben, mely nélkülözhetetlen azoknak, akik ebben a kérdésben tájékozást akarnak szerezni. A füzet a „Szövetkezés“ szerkesztőségében, Budapesten is kapható 30 fillérért.

Havi utmutató az okszerű méhészetben. Irta Czeizing Lajos a Hajdumegyei Méhész-Egylet titkára. Ára 3 korona. Ily cím alatt hagyta el a sajtót a közelmúltban egy ügyesen összeállított, ízlésesen, finom kiállítású, 124 oldalra terjedő és 40 képpel illusztrált méhészeti szakkönyv. Szerző hónapok szerint felosztva, külön-külön a megfelelő helyen könnyen érthető rövid előadásban ismerteti az olvasóval a szükséges teendőket s már ez okból is hasznos útmutatóul fog szolgálni a kezdőnek egyes-bajos dolgaiban. Megszerzését melegen ajánljuk az érdeklődők figyelmébe.

KORMÁNYINTÉZKEDESEK.

Jó vetőmag a gazdáknak. Darányi földmivelésügyi miniszter utasította a kispéri, bábolnai, mezőhegyesi, fogarasi ménesbirtokokat és a gödöllői koronauradalmat, hogy a gazdáknak készpénzért vetési célokra kifogástalan minőségű teljesen tisztított magvakat szolgáltatassanak ki. A magvak ára: a vételt megelőző napon a budapesti tőzsdén, illetve Fogarasra nézve az ottani piacon jegyzett ár, amelyhez a minőségért métermázsánként két koronát hozzáadnak. Egy gazda egyféle gabonamagból száz, másféle magból tíz métermázsánál többet nem vásárolhat. A vásárolni szándékozó gazdának községi bizonyítvánnyal igazolni kell, hogy a megrendelt vetőmagra valósággal szüksége van. A vasuti szállítás költségeit a feladó állomástól a megrendelő viseli. Előjegyezni is lehet vetőmagra az illető uradalmak igazgatóságánál és pedig őszi gabonára október hó 1-ig, tavaszira pedig december hó végéig.

Felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyam. A földmivelésügyi miniszter a székesfővárosban szervezett felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyamra az 1907/8. tanévre a hallgatók felvétele céljából pályázatot hirdet. A tanfolyam tartama egy év, mely a f. évi november hóban kezdődik. A tanfolyamra olyan pályázók vétetnek fel, a kik a hazai gazdasági akadémiák vagy a korábbi szervezet szerint fennállott gazdasági tanintézetek valamelyikét jó sikerrel végezték. Kivételesen és különösen indokolt esetekben a szegényebb sorsú és kitűnő, vagy jeles bizonyítvánnyal bíró folyamodók egész, vagy fél állami ösztöndíjban részesülhetnek. Az egész ösztöndíj kavonként száz korona, a fél ösztöndíj pedig havonként 50 korona. A pályázati kérvények a földmivelésügyi miniszterhez címezve, legkésőbb augusztus 15-ig annál a gazdasági akadémiánál nyújtandó be, melytől a folyamodó végbizonyítványát nyerte. Ugyancsak ott szereshető bővebb tájékozás az egyéb felvételi kellekekre nézve is.

Borgazdasági tanfolyam. A magyar

bortermelés fejlődésére kiválóan fontossággal bíró borászati tanfolyamok első ciklusa e hó 27-én fejeződik be a budafoki pincemesteri iskolában. A második tanfolyam augusztus hó 5-től 17-ig tart. E tanfolyamok célja, hogy az azon résztvevő lelkészeknek és tanítóknak módot nyujtsanak az okszerű borkezelés elsajátítására és hogy az illetők maguk is tovább terjeszszék így szerzett ismereteiket. A tanfolyamra 20 hallgatót vesznek fel, kik egyenkint 70 korona segélyt kapnak.

A borhamisítás ellen. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter körrendeletet küldött az ország összes gazdasági egyesületeihez, amelyben föl hívja őket, hogy a szőlőtulajdonosokat figyelmoztassék a borhamisítás káros és tilos voltára. A körrendelet fölemlíti, hogy a borba, vagy kész, kiterjedt törkölyborba vizet önteni tilos, de tilos a természetes bornak törköly vagy gyümölcsborral való keverése is.

Dinyekiállítás Budapesten. A földmivelésügyi miniszter a hazai dinyetermesztés javítására és nevezetesen a kivitelre alkalmas dinyefajták tömeges termesztésének megállapítására Budapesten augusztus 18 tól 24-ig a budapesti állami kertészeti tanintézet helyiségeiben díjazással egybekötött dinyekiállítást rendez. A kiállításon csak magyar termesztők vehetnek részt. A legjobb dinyefajtát bemutató kiállító 100 korona díjat kap. Ezenfelül két 50 koronás és két 25 koronás díj is lesz. Az állami kiállító díjat nem kaphatnak. Minden dinyefajtából három kell a kertészeti tanintézet igazgatóságának elküldeni. A miniszter hazai szakértők és külföldi kereskedőkből állítottja össze a zsűrit s a bíráló bizottság izelés útján állapítja meg, hogy mely fajok termesztésével lehet a külföldi piacokon tért foglalni.

Szénkéneg. A szénkéneg alkalmazása mindinkább terjedőben van. Az állami szénkénegraktárakban állandóan nagy készlet van, de mivel a mutatkozó szükség szerint 350 vasuti kocsi szénkénegre lesz szükség, a földmivelésügyi miniszter, nehogy a szénkéneg kiszolgáltatásában fennakadás történjék, a szénkéneget a kellő mennyiségben a két hazai gyárban megrendelte. A gazdák kérelmére az állami raktárak eddigi számát még hattal szaporította úgy, hogy most már a szénkénegraktárak száma 78 és mindazok a bortermő vidékek, ahol a termelők szénkénegeznek, el vannak látva állami raktárral.

Az állam ményvásárlása. A m. kir. földmivelésügyi miniszter fel hívja mindazon tenyésztőket, kiknek birtokában három és fél évet betöltött, de nyolcadik évet meg nem haladt kora ménlő van és azt eladni óhajtják, hogy ebbeli szándékukat, annak kitüntetésével, hogy a ménlő mely vármegyében, mely városban, községben vagy pusztán áll, továbbá az eladási árt is, (1 koronás bélyeggel ellátott beadványban) legkésőbb folyó évi augusztus 10-ig a m. kir. földmivelésügyi miniszteriumnak jelentsék be. Az eladandó ménnek a bejelentések mérvéhez és a bejelentők lakhelyéhez képest, úgy, mint a múlt évben, ismét egyes központokon fognak bizottságilag megzemléltetni s a vételár tekintetében létrejött egyezkedés után azonnal megvásárol-

tatni és átvétetni. 165 centiméternél alacsonyabb mének, tekintettel a méntelepekben már meglevő anyagra, nem vásároltatnak, kivéve, ha az egyed, kitűnő minősége a megszerzést kívánatossá teszi. A megvásárolt ménnek vételára azon m. kir. adóhivatalnál fog kifizettetni, melyet az eladó a vásárlás alkalmával kijelölend.

A földmivelésügyi miniszter a ragadós állatbetegségekről. A ragadós száj- és körömfájás terjedésére való tekintettel Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter körrendeletet intézett a hatóságokhoz, melyben részletes utasításokat ad a betegség elfojtásánál követendő eljárásra nézve. A miniszter rendeletében különösen hangsulyozza, hogy úgy a hatóságok, mint az állatorvosok, világosítsák föl a közönséget a betegség nagy jelentősége felől, tanítsák ki, miként védekezzék a betegség ellen és figyelmeztessék, hogy ha a betegség az elővigyázat dacára fejlődik, arról az első tünetek jelentkezése után azonnal tegyenek jelentést a községi előljárásságnál, a hatóság által elrendelt óvintézkedéseket pontosan hajtsák végre és a betegség megszűnté után a fertőtlenítést lelkiismeretesen teljesítsék.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Áthelyezések a kolozsvári gazdasági akadémián.** Darányi miniszter Dr. Varga Kálmán rk. tanárt áthelyezte a kassai gazdasági akadémiához s onnan helyébe Juhász Árpád rk. tanárt tette. Sajnáljuk ugy Dr. Varga, mint M. Óvárra áthelyezett Dr. Barna Balázs s. tanár eltávozását, nemcsak mivel a kolozsvári gazdatársadalomban fognak hiányozni, de lapunk is közeli munkatársakat veszít. Ugyancsak áthelyezettett innen Raab Kálmán gazdasági intéző is Kis-Szebenbe, hogy ott egy új földmivesiskola megalakítását és felépítését vezesse.

— **VIII. országos gazdakongresszus Pécsen.** A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége a folyó évi pécsi országos gazdasági és ipari kiállítás kapcsolatában folyó év szeptember hó 3-án és 4-én Pécsen országos gazdakongresszust fog tartani.

A kongresszus az egész magyar gazdasági közönséget érdeklő oly fontos kérdéseket fog tárgyalni, hogy kívánatos, miszerint a gazdasági közönség minél nagyobb számban vegyen részt már csak azért is, hogy ezzel is nyilvánítsa a kongresszus tárgyalásai iránti érdeklődését és súlyt adjon a kongresszusi határozatoknak.

A kongresszusi jelentkezések a lakás biztosítása végett is legkésőbb f. évi augusztus hó 20-áig eszközöndők Szilassy Zoltán kongresszusi főtítkárnál (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.)

— **Ujabb intézmények a kolozsvári gazdasági akadémián.** A gazdasági majornak a tábor-helyre való két év előtt megindított áttelepítése maholnap be lesz fejezve s ezzel hazarészünk gazdasági közönségének okula-

„AGRÁRIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resicai mezőgazdasági gépgyárának vezérügynöksége

MEZŐGAZDÁK KÜLÖNÖS FIGYELMÉBE!
Egyetemes acélekék.
 Eltörhetetlen téglyacélekefej.
 Páncélacél-kormánylemez.
 Magasított acél-ekéfej.
 Porvédő kerekek.
 Acél gerendely.
 Sürgönycim: „Agraria” Budapest. Rövidített levélcim: „Agraria” Budapest. V., Váci ut 2.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk. Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Ekegyártár terén legelső rangú magyar gyártmány, felülmulja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

annak a megállapítására, hogy a kényszer-vágásból származott marhahúst, amely a halálos betegedéseket idézte elő, Pozsony vármegye, vagy Pozsony város közegeinek a mulasztásából hozták a városba. Az előfordult léptenyesetekkel kapcsolatban szóba került a védőoltásokra használatos szérumok ügye és a husvizsgálat országos rendezése is. Értesülésünk szerint máris megtörténtek az előintézkedések, hogy az állami szérumokat kizárólag az állam termelje, amint ezt Darányi földművelésügyi miniszter költségvetési beszédében programmszerűen kijelentette. A bakteriologiai intézet mai berendezésével képes ezt a termelést megkezdeni, hogy ez a termelés a megkívánható fokozatossággal biztosítható legyen, arra az intézet építkezését kell kifejleszteni s a termeléshez a megfelelő személyzetet kell az államnak beállítani. Az állami szérumtermeléssel kapcsolatos a kártalanítás, mert az államra sulyosodik a kártalanítás kötelezettsége akkor, ha az állam által gyártott szérum használata következtében történik elhullás. A husvizsgálat országos rendezése tekintetében már tavaly készen volt a szabályrendelet tervezete, melyet az érdekeltek faktorok enquete-tárgyalása alá bocsátott a miniszter. E kérdéssel már olyan előhaladt stádiumba jutott, hogy az országos rendezés csak idő kérdésének tekinthető.

— Szövetkezeti érdemek jutalmazása. A Magyar Gazdaszövetség választmányi gyűlésén elhatározta, hogy nagynevű alapítója, Károlyi Sándor gróf kezdeményezéséhez híven, az idén saját erejéből folytatja azon férfiak jutalmazását, akik szövetkezeti téren hosszabb idő óta eredményes és kiváló működést fejtettek ki. Kérjük tehát a szövetkezetek és gazdakörök vezetőit, hogy a szövetség címére, legkésőbb jul. 31-ig juttassák el azon férfiak folyamodását, akiket jutalomra érdemesnek találnak. A pályázók közül öten száz száz korona jutalomdíjban, a többiek pedig elismerő diszoklevélben részesülnek.

— A falusi tejszövetkezetek 1906-ban. A földművelésügyi miniszter most adta ki a falusi tejszövetkezetek 1906. évi működéséről szóló kimutatását. Az ebben foglalt adatokból kitűnik, hogy az előző takarmányszűk esztendő káros hatásait a szövetkezetek már legnagyobb részben kiheverték.

A mezőgazdasági ipar a mezőgazdaságé. A kormány azon szándéka ellen, hogy az ipari szeszgyárak megszüntetésével felszabaduló szeszkontingens adassék át a mezőgazdaságnak, hazánk egyes köreiből élénk agitáció folyik, melylyel szemben Biharmegye törvényhatósági bizottsága f. évi június 19-én tartott gyűlésén Telegdi József egyesületi alelnök javaslatára a következő határozatot hozta. A vármegye felir a kormányhoz, kérve azt, hogy az ipari szeszgyárak tulajdonosainak teljes kárpótlásával szabadítsa fel az egész ipari szeszkontingenst s azt adja át a mezőgazdaságnak, evvel is szolgálva azon helyes közzgazdasági elvnek, hogy a gazdasági ipar legyen a mezőgazdaságé. A vármegye törvényhatósága egyidejűleg elhatározta, hogy hasonló eljárás czéljából a testvér törvényhatóságok: is megkeresi. A biharmegyei gazdasági egyesület igazgató-választmánya június hó 27-én tartott gyűlésén az alelnök által Biharmegye törvényhatósági-bizottságánál tett javaslatát teljes mérvben magáévá tette s ez ügyben a pénzügyminiszterhez, valamint pártolás végett a földművelésügyi miniszterhez feliratot intézett.

— A szilvatermés Romániában. A tavalyi gyöngye szilvatermést az idén igen silány termés követte, minek következtében Románia déli részében aszalt szilvára nagy kereslet kinálkozik. A m. kir. kereskedelmi muzeum ottani levelezője készséggel szolgál fölvilágosításokkal az érdeklődőknek.

— Uj baromfikeltető gép. Cseke Antal szilágy-csehi barot. fitenyésztő egy uj baromfikeltető gépet konstruált. A gép kezelése igen egyszerű, a keltetés költsége pedig csokély, egy csirkére 2 fillér esik. A géppel évente tizenkétszer lehet keltetni, úgy, hogy egy év

leforgása alatt hét-nyolcszáz darab baromfit lehet keltetni. Ötven tojásra berendezett gép ára 40 korona, 100 tojásra berendezett gép 100 koronáért kapható.

— Az ipari szeszkontingens és a gazdák. A biharmegyei gazdasági egyesület ma, felterjesztésben fordult a pénzügyminiszterhez, melyben azt kéri, ragaszkodjék ahhoz az álláspontjához, hogy az ipari szeszgyárak kontingensét a mezőgazdaság részére kisajátítja. A kérelem pártolására felkérte az O. M. G. E.-t is.

— Békésmegye példája. Békésvármegye legutóbbi törvényhatósági közgyűlésén minden tekintetben példás határozatot hozott. Egy indítvány kapcsán ugyanis kimondták, hogy, miután a vásár- és ünnepnapok korcsmázás a szülő oka legtöbb helyen, az alsóbb néposztály köréből eredő kihágásoknak és rendezavarásoknak s a nagyon is elterjedt alkoholizmus félelmetes pusztítást végez ezen a vidéken, az alispán a legközelebbi közgyűlésig készítsen szabályrendeletet a korcsmák vásár- és ünnepnapokon való zárva tartásáról. Azt hisszük, hogy Békésmegye kezdeményezése sikerrel fog járni és akkor csakhamar követőkre talál a többi törvényhatóságokban.

— Magyarország vasutainak jövedelmessége. Az 1906. év elejéig 3600 millió korona volt befektetve a magyarországi vasutakba. Ezen összegből a magyar államvasutakra 2364.1 millió esik, a magán kézben levő fővasutakra 500.82 millió, a vicinális vasutakra 776 millió. A vasutak bevétele 330.73 millió korona, a kiadások összege 183.72 millió korona volt, úgy, hogy az üzleti felesleg 147 millió korona, amely összeg a befektetett tőke 4 százalékos bruttó jövedelmének felel meg.

— Értesítő. A cs. és kir. 12. hadtest hadbiztosságánál Nagyszeben, továbbá a braszó, gyulafehérvári és kolozsvári cs. és kir. élelmezési raktárnál 1907. évi július hó 25., 30. és 31-én, illetve 1907. év július hó 24. és 29. éni megejtendőbiztosítási tárgyalásokra — szalma — széna és tüzelőanyag szállítások tárgyában a pályázók figyelme felhívatik. Az erre vonatkozó hirdetések az „Erdélyi Gazda” 29. számában f. hó 21-én tettettek közzé.

— „Gazdák Biztosító Szövetkezete”. Vezérképviselője Kolozsvár, Attila-u. E. G. E. székháza. Biztosítást elfogad tűz, jégkár ellen és életre is! Előnyös feltételek! Tessék ajánlatot kérni!

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

Hirdetmény.

Zombor szabad királyi város

faiskolájának

1907. őszi és 1908. tavaszi

dustartalmu

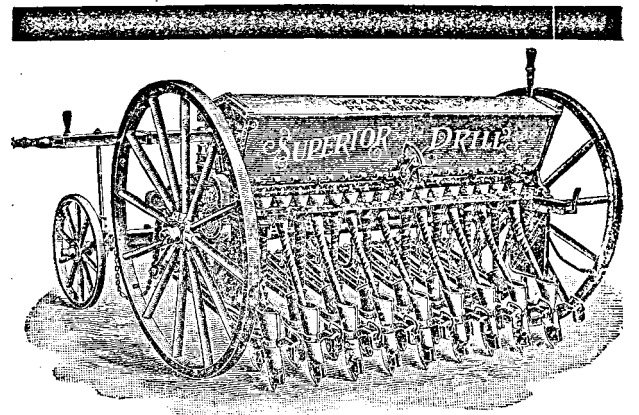
árjegyzéke megjelent;

Kívánatra megküldetik.

A kertészeti bizottság

Zombor, Bácska.

1944

1801-I.

Superior Sorvetőgépek

— !!! Legjobb tolókerékrendszer !!!
!!! Tessék közelebbi leírást kéri !!!
Finom-, szántás-, csukló- és rétboronák.
Egy- és többvasu ekék.
Háromtagu és egytagu hengerek.
Triőrök. Mütrágyaszórók.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselőse

Kolozsvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)
Az intézet alaptőkéje 40 millió korona
záloglevél kölcsönöket
nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4½%-os záloglevelekben.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet” bizalmi férfai adnak véleményét. 1001

Tisztelettel értesítjük a

**szivógázmotor és
cséplőgép tulajdonos**

urakat, hogy valódi angol
antracittal francó Predeal

10000

Kilogrammal

650 koronáért

bármikor szolgálhatunk.

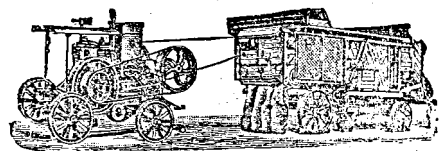
Faszénteleg Választ,
Bonchida, pályaudvar.

1910

Benzinlokomobilos ➔

Cséplőkészletek

Olcsó árak

üzemzavar
teljesen kizárva.

Föltétlenül teljesen megbízható működés.

HORVÁT és HERCZEG

BUDAPEST, VI., Lehel utca 8. sz.

1943

**Szénát,
Faszénét**

megvételre keresek,
szíves ajánlatokat
kérek:

Deutsch Mór

Kolozsvár poste res-
tante, címre.

1941

A legnagyobb állami és első díjjal
kitüntetve, hercegi tisztelődij stb.

**KOEHLER
FRIGYES**

kertművész és kertépítő
Kerttechnikai iroda:
BUDAPEST
VII., Gizella-ut 15. szám.

(lakás: VII., Csömöri-ut 46.)

TELEFON: 25-33.

Park, kert stb. tervezése, ki-
vitele stb., stb.

Tajkértészeti képes-utmutató ki-
vánatra ingyen küldetik.

1903.

**A Hunyadmegyei
Első Gőzeke-Vállalat**

elvállal két mozdonyu Fowler-féle 20 lóerejű gőzeke garniturájával tavaszi
és őszi bérszántást, ugyszintén rigolozást.

Szerződés kötés esetén szántató kívánságára jó minőségű kőszénről
vállalkozók gondoskodnak — évi kötésükből átengednek.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Barcsay Andor dr. országgyűlési képviselő,

Budapest, Országház.

1934

Okleveles gazda,

ki a gazdálkodás minden
ágában jártas,

— **kitünő gyakorlattal,** —

a gőzgép kezelőkre nézve előirt vizsgálati
BIZONYÍTVÁNNYAL,

az amerikai szőlő telepítést jól érti, a magyar
nyelven kívül bírja teljesen jól a

német és román nyelvet,

a magyaron kívül ír még jól németül.

Ev. ref. vallású, megfelelő

állást keres.

Cim: a kiadóhivatalban.

1938

Ispáni állást

keres egy 5 évi
gyakorlattal és jó bizo-
nyítvánnyal bíró 23 éves kato-
naságtól mentes fiatal egyén.

1937.

Bővebbet a kiadóhivatal.

Crichekets
mindennemű nyomtatványhoz
szép és tiszta kivitelben
pontosan és olcsón
készít
Fischer Spót
Fotószínek, kágraffal, Művészeti
Budapest
VIII. Vas utca 8. sz.
Videki megrendelések is pontosan
egyközvetlenül

**Használt motorokat
és gőzgépeket**

TIMÁR és TÁRSA cégnél,
BUDAPEST, Lipót-körut 12 sz. a.
a Vigszinház tőzsomszédságá-
ban kaphatni.

Jelenleg 70—80 HP. modern fél-
stabil compound gőzgép, 6 lóerős
benzin cséplőkészlet és 3 lóerős
Marchall gőzcséplőkészlet jutá-
nyos árban kedvező fizetési fel-
tételek mellett eladók.

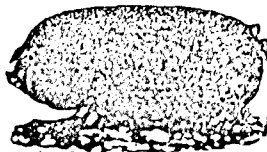
1939

Két darab majdnem új marok-
rakó, legjobb gyártmány, egy ál-
lamvasuti vaselevátor, továbbá 6-os
magyar cséplő-készlet kedvezően
kapható Kovács Soma Társa cég-
nél Aradon.

1930

Url Rezső

sertésbizományos
Budapest, VIII.,
Bórkocsis-
utca 12.

☎ Telefon: 97-05. ☎

Sertéseket sovány és hizott állapotban a leg-
magasabb napi áron értékesít.

1930

Mindennemű

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben **FISCHER-féle**
és legjutányosabban a

zsák és ponyvagyártan Budapest, Nánor-utca 31-33. sz. szer-
hetők be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült
vizhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 25
év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyárt. az ország legjelen-
tékenyebb uradalmának és viszonteladójának szállítója. Pontos, szolid
kiszolgálás. Ponyvakötelező művezet. 1906

Árjegyzék, minták ingyen és bérmentve küldetnek.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap

Alapítványok a kormány hozzájárulá-	
sával	1,970.340.— K.
Tartalékok	764.760.16 "
Összesen:	2,735.104.16 "

1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. " " "	59.782.26 "
1903. " " "	109.331.73 "
1904. " " "	72.438.23 "
1905. " " "	61.730.60 "
1906. " " "	39.243.65 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatvánnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1018

az igazgatóság.

M. Á. V. ERDÉLYI FŐ- ÉS MELLÉKVONALAINAK MENETRENDJE.

Az összes vég- és csatlakozó állomások kimutatásával. Érvényes 1906. október 1-től.

I. Gy. 725	Sz. 900	Sz. 545	Gy. 919	ind.	Budapest k. p. u. érk.	Sz. 720	Gy. 750	Sz. 640	Gy. 935
Sz. 515	827	851	533	é	Kolozsvár	ind	602	1110	708
" 532	854	830	611	ind	"	" 521	1050	645	Sz. 1223
" 651	1016	1029	726	é	Ar.-Gyéres A)	ind.	348	930	518
" 715	1044	1116	750	é	Kocsárd B)	ind.	307	900	443
" 805	1145	1246	831	é	Tövis	ind.	157	812	338
" —	1229	128	838	ind	"	" 127	800	252	—
" —	102	213	903	é	Küküllőszög C)	ind.	1248	735	220
" —	133	318	944	é	Kis-Kapus D)	ind.	1141	653	124
" —	333	452	1051	é	Segesvár E)	ind	950	549	1151
" —	359	525	1114	é	Héjasfalva	ind	910	529	1123
" —	750	627	209	é	Brassó F)	ind.	532	245	807
II. Gy. 725	Sz. 800	Gy. 200	Sz. 1010	ind.	Budapest k. p. u. érk.	Sz. 610	Gy. 110	Sz. 720	Gy. 935
" 1212	329	654	608	é	Arad	ind.	930	818	1125
" 1222	402	704	635	ind	"	" 850	808	1050	401
" 307	900	1001	1041	é	Piski a)	ind.	412	508	615
" 401	1030	1101	1204	é	Alvinc b)	ind.	248	409	448
" 427	1049	1113	1224	é	Gy.-Fehérvár c)	ind.	230	357	429
" —	1125	1135	1258	é	Tövis	ind.	200	333	355
A. Sz. 733	V. 1050	V. 659	Sz. 1023	ind.	Ar.-Gyéres érk.	Sz. 505	V. 1015	V. 820	Sz. 912
" 755	1112	721	1048	é	Torda	ind.	445	955	300
B. V. 201	Sz. 805	Sz. 319	Sz. 910	ind.	Kocsárd érk.	Sz. 740	Sz. 240	Sz. 834	V. 1231
" 253	846	400	951	é	M.-Ludas B ¹)	ind.	700	200	754
" 453	1025	537	1127	é	M.-Vásárhely	ind.	526	1225	615
" 505	V. 1042	V. 545	—	ind	"	" —	—	900	V. 544
" 635	1216	714	—	é	Szász-Régen	ind.	—	734	416
" 830	206	905	—	é	Déda	ind.	—	542	242
B ¹ V. 345	—	—	—	ind.	M.-Ludas érk.	V. 730	—	—	—
" 919	—	—	—	é	Sajó-Magyarós	ind.	152	—	—
" 1014	—	—	—	é	Beszterce	ind.	109	—	—
C. V. 302	V. 243	—	—	ind.	Küküllőszög érk.	V. 844	V. 648	—	—
" 902	838	—	—	é	Parajd	ind.	335	105	—
D. Sz. 228	Sz. 1120	V. 710	—	ind.	Kis-Kapus érk.	V. 923	Sz. 615	Sz. 1241	—
" 358	1257	915	—	é	N.-Szeben D ¹)	ind.	731	445	1120
" 812	V. 548	—	—	é	Fogarás	ind.	333	—	442
D ¹ V. 521	V. 145	V. 825	—	ind.	Nagy-Szeben érk.	V. 700	V. 322	V. 1009	—
" 557	221	913	—	é	Nagy-Disznód	ind.	627	248	935
E. V. 310	V. 1034	—	—	ind.	Segesvár érk.	V. 917	V. 503	—	—
" 342	1104	—	—	é	Héjasfalva	ind.	849	434	—
" 619	133	—	—	é	Sz.-Udvarhely	ind.	700	234	—
F. Sz. 515	V. 826	Sz. 250	T. 634	ind.	Brassó F ¹) érk.	Sz. 825	Sz. 159	V. 613	Sz. 1008
" 630	957	415	802	é	S.-Szt.-György F ²)	ind.	705	1239	450
" 757	1145	558	—	é	Kovácszna	ind.	538	1108	325
" 851	1241	852	—	é	K.-Vásárhely	ind.	449	1016	237
F ¹ V. 835	V. 417	V. 933	—	ind.	Brassó érk.	V. 727	V. 132	V. 750	—
" 1028	552	1055	—	é	Zernest	ind.	600	1155	632
F ² V. 700	V. 1039	V. 500	—	ind.	S.-Szt.-György érk.	V. 621	V. 425	V. 838	T. 1205
" 902	1242	831	—	é	Cs.-Szereda	ind.	320	223	635
" 1106	306	—	—	é	Cs.-Gyimes	ind.	—	1209	430
a Sz. 610	V. 1125	V. 407	V. 1100	ind.	Piski a ¹) érk.	V. 425	V. 1030	V. 300	Sz. 820
" 1006	358	905	440	é	Petroseny	ind.	1201	610	1036
" 1157	—	1032	629	é	Lupény	ind.	1033	442	T. 322
a ¹ T. 620	V. 1135	T. 425	V. 1032	ind.	Piski érk.	V. 448	T. 1025	V. 250	T. 810
" 718	1220	523	1116	é	V.-Hunyad	ind.	408	938	210
b V. 200	V. 743	Sz. 411	—	ind.	Alvinc érk.	V. 645	Sz. 1137	V. 848	—
" 655	1247	809	—	é	N.-Szeben	ind.	152	757	342
c V. 437	V. 940	T. 436	—	ind.	Gyulafehérvár érk.	V. 723	T. 1103	V. 614	—
" 733	1232	747	—	é	Zalathna	ind.	455	820	343

Törlesztő kölcsönök.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál
Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-
birtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kisszebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Erdélyi hegyi-borok, szarvasmarhák és egy négyes sárga poni-fogat eladása:

Augusztus 15-től bármikor.

Öz. Báró Bornemisza Andrásné sz. gróf Teleki Polixena ő mélt. Komlód-Oroszfája kolozsmegyei gazdaságában.

Eladó: Száz drb. fehér 5—6 éves jármos ökör, páronként 10—11 mázsa sulyuak, együtt vagy tetszés szerint válogatva, kevesebb mennyiség is.

Hatvan darab 4 éves ökör-tino, ezek is együtt vagy tetszés szerint válogatva, páronként 9—10 mázsa sulyuak.

Négy drb. székely-lipicai méntől származó kis 148—150 c. m. magos, kitünő hámos sárgaszínű, homlokon mindnégy csillaggal, 4 éves herélt poni-ló, együttes ára:

háromezer korona.

Ugyanott 240 hectoliter 5—6 éves, saját termelésű, házilag kezelt rizling, traminer kövér és carbenet, kitünő finom hegyi ó-borok. 18—19 fokos must után szüretelve.

Bővebb felvilágosítással szolgál és venni szándékozók után vasuti állomáshoz kocsit küld:

ENGI ELEK,

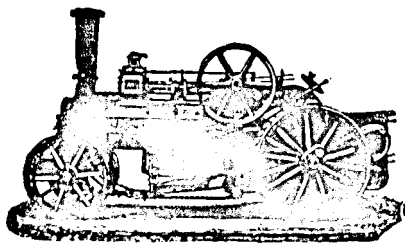
Komlód, u. p. Nagy-Nyulas.

Vasuti állomás Maros-Ludas besztercei vonalon, Szt.-Mihálytelke (Kolozsmegye)

Erdély.

1942

Dehne Fr. gözekegyára Halberstadtban.

Gőzekemondonyai hézagpótló fontos ujtásokkal vannak ellátva. Az eddigieket minden irányban megelőzik. Versenyképes árak, kedvező fizetési feltételek.

Vezérképviselőt:

TIMÁR EDE

Budapest, Lipót-körút 28. sz.

1835

Fiumei Kávébehozatali Társaság

Világhírű „SOERABAJA” kávékeverék

Tea és Rum különlegességek.

kolozsvári főkelepe Mátyás-király-
tér 12. (Telefonsz. 475.)
o o Oránként friss porkölés. o o
Valódi „TÖRÖK” kávé, 1 kilogramm
3 korona 30 fillér. Zamaja és kitünő
íze felülmulhatatlan. o o o o o

Valódi Kállai Lajos motorok csakis Budapest VI., Gyár-utca 28. sz. a. kaphatók.

Legujabb kitüntetések: 1902., 1903., 1904. és 1905. években 16. első díjjal, diszoklevéllel és ezüstéremmel kitüntetve.

Kállai Lajos motor-gyára Budapest, VI., Gyár-u. 28. szám.
 »Régi házszám Gyár-utca 50.«

Teljes jótállás kitűnő cséplésért! Ajánlja teljes jótállás mellett

Benzinmotor és villamos benzinlocomobil cséplőkészleteit kettős tisztító szerkezettel.

Egyedül létező újdonság. Önműködő ellenőrző és biztosító szelep

Benzinlocomobilok szabadalmazott kettős tisztító cséplőkkel VI., Gyár-u. 28 sz. mindenkor üzemben láthatók.

1804 Ezen motorcséplőkészletek a legkitűnőbb sikerrel vannak működésben:

Báró Kemény József úrnál, Marosnémeti (Erdély), Gróf Mikes Kelemen úrnál, Magyarcsutva (Erdély), Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán úrnál, Nagy-Enyed és az ország több sz. a. z. kisebb-nagyobb gazdaságában.

Legolcsóbb üzem! Árjegyzék ingyen és bérmentve! Olcsó árak részletre!

KALLAI LAJOS féle motorcséplőkészletek, melyek hazánkban mindenütt a legkitűnőbbben beváltak, a magyar gazdaközönségnek.

Valódi Kállai Lajos motorok csakis Budapest, Gyár-u. 28. sz. a. kaphatók.

BRÜNN-KÖNIGSFELDI GEPGYÁR MOTOROSZTÁLYA.

EGYEDÁRUSÍTÓ ABELES EMIL

BUDAPEST VÁCI-UT 14. AJÁNLA

PETROLIN BENZIN-MOTORT és LOKOMOBILT, RENDKIVÜL OLCSÓ ÜZEMŰ SZIVÓGÁZMOTORT.

FIGYELEM! T. motorvevőimet vagy megbízottjait a telepemen ingyen betanítom a kezelésre. ○○○○○○○○○○

A Locomobilok víz elpárologtatási készülékkel vannak ellátva s így a vízszükséglet 1-5 liter. Legmesszebb menő szavatosság.

BENZIN-LOKOMOBILS CSEPLŐKÉSZLETEK.

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK.

Elsőrangú gyártmány.

1892

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermeik vannak:

Kolozsvár, Miskolc,
 Mátyás király-tér 10. Városház-tár 20.

Dés, S.-A.-Ujhely,
 Felsősetátér. Fótér 9.

1729 Sárospatak,
 Kossuth Lajos-u. 70.

MOLNÁR MÁRTON

Ajánlja legjobb szerkezetű

benzin-motorait, benzin-locomobiljait és benzin-cséplőkészleteit

Szolid vidéki ügy-nökök alkalmaztatnak. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

BUDAPEST, Nefelejts-uteza 59. szám.

1897

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 33.

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakezalók, járgány-cséplőgépek, lóharc-cséplők, szűrő-rosták, korlátozók, kasszák és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet f. kapálók, szecs-kavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, sárutók, őrtálmok, egytemes szalmacéplő, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

1882

Gazdáknak fontos!

Legujabb rendszerű és minden gazda által könnyen kezelhető benzin-cséplőgépeket, fekvőmotorokat malom, és téglagyári berendezéseket kedvező fizetési feltételek mellett, legolcsóbban szállít a

HERKULES-MOTORGYÁR Budapest, V. Váci-ut 30.

Kiűnő munkáért teljes szavatosság. — Gőzgépek cserébe vétetnek. — Árlap és elismerő levelek ingyen és bérmentve.

1855

Szivógázmotorok

Óriási megtakarítás tüzelőanyagban. Üzemköltség óránként és lóerőnként csak 1-1½ fillér!

— Legolcsóbb és legszabályosabb üzem! Legmesszebbmenő szavatosság! —

● Benzin- és nyersolajmotorok. Motoros cséplőkészletek. ●

HAJÓS és TÁRSA okleveles mérnökök motorvállalata

1809 BUDAPEST, V., Sziget-utca 9. szám.

Telecon 66-69. Árjegyzék és költségvetés ingyen.

Olcsó tüzelőanyaggal dolgozó

Szivógázmotorok

Óriási megtakarítás tüzelőanyagban. Üzemköltség óránként és lóerőnként csak 1-1½ fillér!

— Legolcsóbb és legszabályosabb üzem! Legmesszebbmenő szavatosság! —

● Benzin- és nyersolajmotorok. Motoros cséplőkészletek. ●

HAJÓS és TÁRSA okleveles mérnökök motorvállalata

1809 BUDAPEST, V., Sziget-utca 9. szám.

Telecon 66-69. Árjegyzék és költségvetés ingyen.

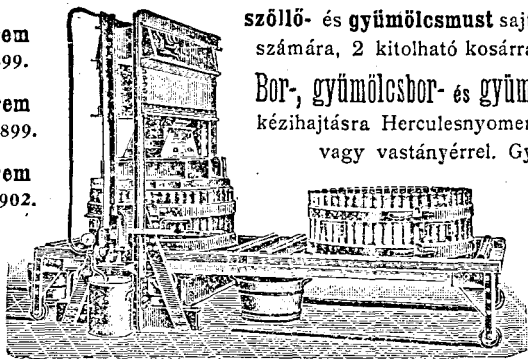
Hydraulikus sajtók

Arany érem
Szeged 1899.

Arany érem
Budapest 1899.

Arany érem
Pozsony 1902.

és sok
egyéb leg-
magasabb
kittünteté-
sekkel

hydraulikus sajtóért.

szőlő- és gyümölcsmust sajtólásra a nagy üzem számára, 2 kitolható kosárral vagy 1 kosárral. Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat kézhajtásra Herculesnyomerő-szerkezettel, fa- vagy vastányérral. Gyümölcs- és

szőlő-örlöket,
bogyózógépeket
gyümölcs-
aszaló ké-
szülékeket

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben

MAYFARTH PH. és TA.,
**BÉCS, II/1 különlegességi gyár gyümölcscsértékesi-
tési gépekben.**

1931

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve Megrendelések idejekorán kéretnek,

1894 III.

Viharálló, rozsdavédő,

legjobb mindennemű vas-
szerkezetek mázolására!!
Különösen ajánlható:

Hidak, vas- és bádogtetők, vasgerendák,
oszlopok, gazometerrk, kandeláberek, vasrácsok, vas-
ajtok mázolására. — Minium-alapozás nem szükséges.

Mintamázolattal, prospektussal, szinkártyával szívesen szolgálnak egyedüli gyárossal

LUZ EDE és TÁRSA festékgyára

BUDAPEST, VII. KER., ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM.

Kolozsvári Takarékpénztár És Hitelbank Részvénytársaság.

Teljesen befizetett alaptőkéje: **1.200,000 K.** Tartaléktőkéje és egyéb alapjai: **539,522 K. 40 f.**

Betétek könyvecskékre és tolyószámlákra: **9.328.092 K. 84 f.**

■ Irodái: Bankosztály, Mátyás király-téri 7. sz. saját házában. ■

■ Áruaktári osztály a pályaudvar mellett, Baross-tér 3. szám. ■ Zálogháza, Király-utca 3. sz. alatt. ■

Üzleti órák délelőtt 9—12 óráig, délután 3— $\frac{1}{2}$ 5-ig.

Betéteket elfogad könyvecskékre vagy folyószámlára, előnyös feltételek mellett és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.

Jelzálogkölcsonőket készpénzben ad ház és földbirtokra 10—65 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketörlesztési hányad mellett.

Jelzálogkölcsonőket konvertál igen előnyös feltételek mellett és minden ilyen ügyletet a lehető leggyorsabban bonyolít le.

Leszámitol váltókat a legmérsékeltebb kamat mellett.

Folyószámlai hitelek nyújt akár jelzálogi, akár értékpapír fedezet mellett.

Értékpapírokat vesz és elad, valamint ezek eladását

közvetíti idegen számlára, mindig a legelőnyösebb feltételek mellett

Szelvényeket bevált, ugyszintén sorsolt értékeket is.

Árukra előleget ad készpénzben, ha azok áruaktáraiba be vannak tárolva.

Áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett a m. á. v. kolozsvári állomása mellett lévő áruaktáraiban és azokat szak-szerűen kezelteti.

Zsákokat és ponyvákat kölcsönöz bármily mennyiségben mérsékelt díj mellett.

Zálogházi kölcsönőket ad bármilyen ingóságra, vagy arany- és ezüsttárgyakra a törvény által megszabott kamat mellett.

1007

Szakirodalomban ismert nevű,

gazdaságok újjá-
szervezésében jártas,

okleveles gazd. intéző

25 éves gyakorlattal,

birja a német és román

nyelvet is, képességeinek meg-

felelő állást keres.

Czime a kiadó-hivatalban.

1933

Magyar Gazdák Vásáresarnok

Ellátó Szövetkezete

juhtúró-gyára

Marosvásárhely.

Ajánlja legjobb minőségű Székely csemege-
és munkás-túró készítményeit.

Főraktárak: Marosvásárhely—Budapest.

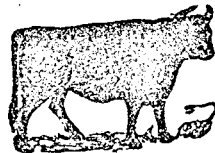
1939

ELADÓ

4 darab erős, csontos, szabályos testalkatu, 2 évet töltött, Sperker-féle törzsbika után nevelt

magyar fajta TENYÉSZBIKA

a Gróf Lázár Imréné „Sófalva“-i tenyészetében
1920 u. p. Szeretfalva.

Bővebb felvilágosítást nyújt:

Balogh Sándor

gazd. ispán ugyanott.

MASSEY-HARRIS KÉVEKÖTŐK

a létező legjobbak

Különleges kivitelűek, a legújabb technológiával készülték.

FEHER MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, V. KERÜLET, VAGYHUT 30.

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

1758

és

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak
mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42—50 Budapest — Kelenföld a vasútállomással
szemben.

Őszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag

helyesen alkalmazva, min-
legolcsóbb foszforsavas mű-
munkákkal és áraján-

védjeggyel

den rovénynek legjobb és
trágyája. — Kivánatra szak-
lattal készségesen szolgál

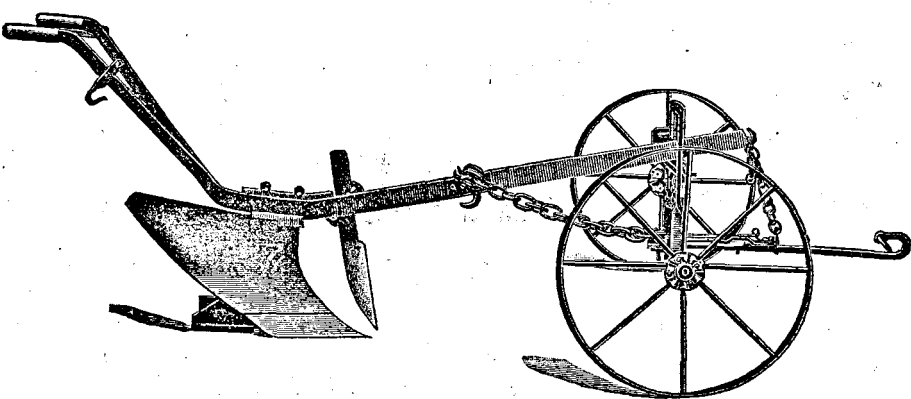
KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-út 49.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi
vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre!
Minden zsák ólomzárrel és tartalomjelzéssel van ellátva.

Minden gazda a saját érdekében cselekszik, ha a hírneves és csakis eredeti

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Arjegyzéket és árajánlatot készséggel ingyen küldök.

BÄCHER-féle acél-ekéket és tégely-acél eketesteket.

vásárolja. — A BÄCHER-féle ekék s eketestek kiscgazdák számára is készülnek
és könnyű súly, biztosjárás tartósság tekintetében minden más gyártmányt fölül-
mulnak és munkateljesítés tekintetében kiválnak.

Az ekefejek törhetetlen acélból készülnek, me-
lyekért öt évi szavatosságot vállalok.

Bächer Rudolf

kizárólagos ekegyárának raktára.

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Arjegyzéket és árajánlatot készséggel ingyen küldök.

A MELICHAR-féle császári és királyi szabadalmazott

„UNIKUM DRILL“ sorvetőgép

nyí gyártmány között az első helyet foglalja el. Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 évben 20,000-nél több ilyen gép adatott el.

ugy célszerű szerkezet, kevés vonó-
erőszükséglet, pontos szabályozhatóság,
mint tartósság tekintetében valameny-

MELICHAR FERENCZ

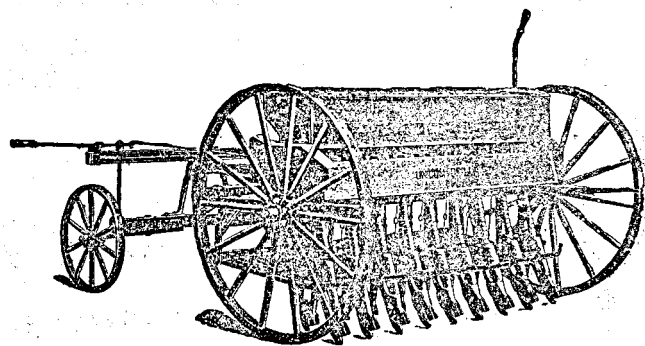
csász. és királyi szabadalmazott vetőgép-gyárának raktára.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond

BUDAPEST, VI. ker., Nagymező-utca 68-ik szám. 1910

Ábrás leirással és árjegyzékkel kívánatra ingyen szolgál.

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.
Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gáz-
gépek szivó-, világító- és kohó-gázüzem számára.
Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű
gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.
Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.
Hűtőtelepek és jéggyárak.
Gépberendezések malmok, téglagyárak, olaj-
gyárak és kékfestő-gyárak részére.
Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.
Borsajtók és szőlőzúzók. 1475

KLINGER HENRIK

(GYÁRTELEPEK: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár
Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövőgyár és házi-ipar-
vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:

Budapest, V., Szabadság-tér II.

Ajánlja készítményeit, u. m. lisztes, korpa- és gabona

Zsákokat

lenből, kenderből és jutából, vagy varrás nélkül. Továbbá

vízmentes ponyvákat

gépekre és kazlakra, nyers székér- és repce-ponyvákat, nyers
és ruggantázott kender-tömlőket, vízvedreket, vízmentes lótarakó-
kat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

1815

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.